

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/387/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

70/2016. (V. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ jogi képviselője, Dr. A. É. ügyvéd útján 2015. július 31-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. május 5-én n megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy a panaszos kizárólagos tulajdonát képezi egy budapesti lakás, amelyben 2015. július 28-án 16 óra 30 perc körüli időben nyitott ajtó mellett „dolgokat” pakolt. Ekkor csengetés és kopogtatás nélkül megjelent a szobában két egyenruhás rendőr és egy civil ruhás férfi. A rendőrök a megjelenésük okáról nem tájékoztatták, nem mutatkoztak be, hanem kérdőre vonták a panaszost, hogy milyen tevékenységet végez. Ekkor a panaszos felhívta az ügyvédjét, aki azt tanácsolta, hogy a panaszos kérdezze meg a nevüket, hogy honnan jöttek, az intézkedésük célját és kérje meg őket, hogy hagyják el a lakását. A rendőrök ezek után továbbra sem mondták meg az intézkedés célját, de a panaszos kérésének eleget téve kimentek a folyósóra. A panaszos újra hívta az ügyvédjét, aki kérte, hogy adja át a telefont a rendőröknek. Ekkor mondták el a rendőrök, hogy a panaszos számára ismeretlen civil ruhás férfi tett bejelentést arról, hogy ő a bérlő és az ingatlanba való bejutását a panaszos zárcserével megakadályozta.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

Mindezek után a panaszos tájékoztatta a rendőröket, hogy egyrészt a saját kulcsával ment be az ingatlanba, másrészt nem ismeri a velük érkezett civil ruhás férfit, és sem vele, sem mással nem kötött a lakásra bérleti szerződést. Állításai igazolására bemutatta a tulajdoni lapot, amelyből megállapítható volt, hogy 1/1 arányban kizárólagosan a panaszos tulajdona az ingatlan. A panaszos kérte a rendőröket, hogy szólítsák fel a férfit a bérleti szerződés bemutatására, de ő semmilyen irattal nem tudta igazolni az állításait.

A rendőrök ezután hosszas telefonálásba kezdtek, úgy is tűnt, hogy elmennek, majd visszamentek a panaszoshoz, és közölték, hogy vagy átadja a kulcsot a férfinak, vagy előállítják. A rendőrök a panaszosnak arra a kérdésére, hogy miért kellene egy idegen férfinak átadni a kulcsait, nem tudtak válaszolni, így a panaszos nem adta át azokat. Ekkor közölték, hogy előállítják a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos a saját kulcsával bezárta az ingatlan, majd elment a rendőrökkel. Az intézkedés okát a mai napig nem érti. Az intézkedés 16 óra 40 perckor kezdődött, a kapitányságot 2015. július 30-án 2 órakor hagyta el. Az előállítása meghaladta a 8 órát. A panaszos előállítására véleménye szerint jogalap nélkül került sor, mivel a helyszínen sem bűncselekmény, sem szabálysértés olyan gyanúja nem merült fel, ami megalapozta volna a jogkorlátozást. Az előállítás időtartama alatt a rendőrség lefoglalta a lakás kulcsait és a panaszos jelenléte nélkül kicseréltette a zárat, annak kulcsát pedig átadták az által ismeretlen férfinak. Gyakorlatilag a rendőrség úgy engedett birtokba egy férfit, hogy annak a lakás használatára semmilyen igazolt jogcíme nincsen. Az adott ügyben a polgári peres bíróságnak lett volna hatásköre dönteni, nem a rendőrségnek.

2) A panaszos jogi képviselője 2015. augusztus 5-én újabb beadványt terjesztett elő, amelyben megerősítette a korábbi beadványát, illetve előadta, hogy véleménye szerint az egész rendőri intézkedés célja az volt, hogy jogosulatlanul megszerezzék az ingatlan kulcsát. Az előállítás 6. órájában, 22 óra 19 perckor került sor a kihallgatásra, ekkor közölték a panaszossal, hogy a Btk. 221. § (1) bekezdésébe ütköző magánlaksértés gyanúja áll fenn vele szemben. A gyanúsítás szövege szerint 2015. július 21-én lecserélte a panaszos a zárat és ezzel megakadályozta az otthlakó bérlőt, D. L.-t és családját, hogy az ingatlanba bejusson. A panaszos a kihallgatás során ismét elmondta, hogy nem ismeri D. L.-t, vele szerződést soha nem kötött, az ingatlanba a saját kulcsával jutott be. Ezt egyébként videofelvétellel tudja igazolni, miként az is, hogy a lakásban életvitelszerűen senki sem tartózkodott.

A kihallgatás 23 óra 23 perckor fejeződött be, ám a panaszost nem szabadították, hanem helyette a rendőrség hosszas „agonizálását” kellett végignéznie arról, hogy lefoglalják-e a kérdéses lakás kulcsát. Végülis lefoglalták az egész kulcscsomót mondván, az egyik biztosan nyitja a lakást, így gyakorlatilag kizárták az otthonából a panaszost, azt sem kérdezték meg, hogy van-e hol aludnia, vagy hogy hogyan jut haza az otthonába.

Majd közölték, hogy másnap az ügyészség fogja eldönteni, hogy kinek adják át a kulcsot. Ehhez képest a panaszos tudomása szerint kimentek a lakáshoz és helyszíni szemlét tartottak, amelyről a panaszost nem értesítették, majd másnap közölték vele, hogy a lefoglalt kulcsok nem nyitják az ajtót. Ez a panaszos számára teljesen érthetetlen, hiszen a rendőrök előtt zárta bele a kulcsokkal az ajtót, majd pedig elvették tőle a kulcscsomót. Továbbá arról is tájékoztatták, hogy 2015. július 29-én délután ismét helyszíni szemlét tartottak – ismét a panaszos jogi képviselőjének tájékoztatása nélkül –, amelynek során levágták a lakatot és feltörték a bejárati ajtót, majd kicserélték a zárat, a kulcsokat pedig átadták az állítólagos bérlőnek.

A rendőri intézkedés a panaszos jogi képviselője szerint érintette a panaszos személyi szabadsághoz és az emberi méltósághoz való jogát. A rendőrök nem tartották be sem az arányosság, sem a részrehajlásmentes intézkedés követelményét, mivel egy olyan személy előadása alapján folytatták le az intézkedést, aki az állítását semmilyen okirati bizonyítékkal nem támasztotta alá, szemben a panaszossal, aki az eljáró rendőröknek a helyszínen okiratokat adott át.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost a rendőrök 2015. július 28-án 16 óra 45 perckor az Rtv. 29.§ alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § szerint átvizsgálták a ruházatát, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az események rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy a helyszínen aznap 12 óra 5 perckor már volt egy rendőri intézkedés. A rendőrök 16 óra 45 perckor a Belváros Központ utasítására jelentek meg az ingatlannál ismét, ahol a bejelentő, D. L.L. fogadta őket és elmondta, hogy a lakást kinyitották és a személyes tárgyait onnan kipakolták. Elmondta, hogy a lakásban életvitelszerűen él, külföldön tartózkodott az elmúlt két hétben és ma szembesült a történetekkel.

Ezt követően a rendőrök felvették a kapcsolatot a helyszínen tartózkodó panaszossal, aki a megbízott munkatársaival a lakásban található értékeket pakolta ki. Őt igazolásra szólították fel, aminek eleget tett. A panaszost tájékoztatták az intézkedés okáról, miszerint D. L. L. korábban már kért rendőri intézkedést a lelancolt, zárcserélt lakásajtó miatt. Ezt követően a panaszos kérte, hogy az intézkedés a továbbiakban a folyosón folytatódjon, ennek eleget tettek a rendőrök. Elmondta, hogy a lakás az ő tulajdona, aminek igazolására átadott egy nem hiteles, 2015. július 20-án kiállított tulajdoni lapot, ami szerint a panaszos 1/1 tulajdonosa az ingatlannak. Továbbá az állt a lapon, hogy a földhivatal döntése ellen L. Á. egy fellebbezést nyújtott be. A bírósági irat szerint a bíróság a fellebbezést elutasította. A helyszínen szerzett információk alapján a panaszos nem tudta hitelt érdemlően igazolni, hogy ő az ingatlan tulajdonosa.

A rendőrök ott tartózkodása alatt folyamatos munkavégzés folyt, D. L. L. vagyontárgyait pakolták ki az ingatlanból. A panaszos az intézkedés során több alkalommal egyeztetett az ügyvédjével. A panaszost a rendőrök tájékoztatták a nap folyamán tett rendőri intézkedésekkel kapcsolatban, továbbá elmondták neki a bejelentő által elmondottakat.

A panaszos kijelentette, hogy ő nem ismer semmilyen L.Á-t, sem a jelen lévő bejelentőt. Elmondta, hogy azért érkezett a helyszínre, hogy kiürítse a lakást, mivel ő semmilyen jogviszonyban nem áll a bejelentővel. A tárgyak elhelyezéséről ő gondoskodik, a ház zárható pincéjében fogja elhelyezni. Elmondta, hogy korábban, július 21-én valóban ő lakatolta le a lakást.

Ezt követően a rendőr intézkedés alá vont a helyszínen a panaszos által megbízott munkásokat, akik átadták a személyazonosító okmányaikat. A történetekkel kapcsolatosan egyeztettek a Belváros 8-sal, és a D. J. r. szds.-sal, a csoportvezetővel, – miközben a tárgyak pakolása folyamatban volt – aki elmondta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos magánlaksértés bűncselekményi tényállását valósítja meg, mely cselekmény magánindítványra üldözendő. Ezt követően közölte a rendőr a panaszossal, hogy magánlaksértés bűncselekményét valósítja meg, és felszólította a „Törvény nevében” szavak előre bocsátásával, hogy fejezze azt be. A felszólításnak a panaszos nem

tett eleget, és közölte, hogy „jó, rendben van”, de folytatta tovább a pakolást. Ezt követően ismételt felszólították hozzátevé azt is, hogy amennyiben nem engedelmeskedik a felszólításnak, akkor jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt elő fogják állítani a kapitányságra.

A rendőr ismét egyeztetett a csoportvezetővel, aki elmondta, hogy amennyiben a panaszos a nála lévő, az ajtó nyitására szolgáló kulcsokat átadja a bejelentőnek, akkor további intézkedés vele szemben nem szükséges, mivel a további eljárás polgári peres úton történik.

Ezt követően közölte a rendőr a panaszossal, hogy amennyiben a kulcsokat önként átadja a bejelentőnek és távozik a helyszínről, akkor vele szemben további eljárásra nem kerül sor. A panaszos erre reagálva közölte, hogy ő „biztosan nem adja át ennek az embernek a kulcsokat”. Ekkor ismét felszólították, hogy amennyiben nem működik együtt, akkor előállítják. Ezt a közlést a panaszos megértette és tudomásul vette. Az intézkedés ezen szakaszában továbbra is folyamatos volt az értéktárgyak kipakolása. A panaszost ismét felszólították, amire közölte, hogy jó rendben van, bezárja az ajtót és együttműködik, de a kulcsokat nem adja át a bejelentőnek.

A csoportvezetőt tájékoztatták a történetekről, aki utasította a rendőrt, hogy állítsa elő a panaszost és gondoskodjon a vagyontárgyak biztonságos lezárásáról. Ezt követően tájékoztatta a rendőr a bejelentőt, hogy őt is beszállítják a kapitányságra meghallgatás céljából, ennek során feljelentést tehet magánlaksértéssel kapcsolatban.

A rendőr felvette a kapcsolatot a közös képviselővel, aki elmondta, hogy nála van a kulcs, amivel le lehet zárni a pincét. Ezt követően a rendőr lement a közös képviselővel a pincébe, és közösen elzárták a tárgyakat. Az értéktárgyak jellemzően berendezési tárgyak, bútorok, ruhaneműk és elektronikus készülékek voltak. Ezt követően a panaszost előállították.

A panaszost beszállították a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra, ahol a szolgálatirányító parancsnoknak 18 óra 30 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták. Ezt követően 18 óra 35 perckor az előállító helyiségben helyezték el.

A panaszos ellen szabálysértési feljelentést tettek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) Az előállításról szóló igazolás szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján került sor. Az előállítás 2015. július 28-án 16 óra 45 perctől 29-én 1 óra 30 percig tartott. Az intézkedés során panasz vagy sérülése nem keletkezett.

3) A letéti jegyzék szerint a panaszosnál nem volt más kulcs a lefoglalt kulcsosomón kívül.

4) Az előállító helyiségben elhelyezett személyek nyilvántartása szerint a panaszos 2015. július 28-án 18 óra 35 perctől 2015. július 29-én 1 óra 30 percig volt az előállító helyiségben.

5) B. B. I. r. őrm. 2015. július 28-án kelet jelentésében előadta, hogy aznap 12 óra 3 perckor a Belvárosi Központ utasításra megjelent a Budapest, A.* utcai ingatlanánál, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy az albérlő lakását jogtalanul kilakoltatták.

A helyszínen felvette a kapcsolatot bejelentővel, D. L. L.-l, aki elmondta, hogy a lakást jelenleg bérlő (felmutatta a 2015. december 1-jéig hatályos bérleti szerződést) L. Á.-tól. Elmondta, hogy a lakást L. Á. a panaszostól vette meg 2013-ban, a lakás át is lett írva a nevére, ekkor állapodott meg a lakás bérléséről. Elmondta, hogy tudomása szerint a földhivatal később észlelte, hogy a lakás jogszerű eladásához a fővárosi és a helyi önkormányzat beleegyezése szükséges, mivel elővásárlási joguk volt,

viszont ezt nem szerezték be. Emiatt a földhivatal visszaírta az ingatlant a panaszos nevére. A panaszos azóta próbálja a lakást visszaszerezni, hogy újra a nevében van, és már ki is lett fizetve a vételár neki. Az ügyel kapcsolatban per is van folyamatban.

A helyszínen a bejelentésben foglaltakat tapasztalták a rendőrök, valóban le volt egy láncsal zárva az ingatlan, illetve a zár is le volt cserélve. Az ajtón volt egy papír, amin az állt: „Tisztelt illetéktelenek, a lakást a mai nappal (2015. július 21.), hatályal elfoglalom, a bútorok elszállításáról gondoskodom. Érdeklődni az ügyvédemnél lehet. Tisztelettel: S. A.”

A bejelentő elmondta, hogy 2015. július 15-től nem tartózkodott otthon, ezért tette csak meg aznap a bejelentését és azért kért intézkedést, hogy legyen nyoma a történeteknek. Elmondta, hogy külön feljelentést fog tenni aznap a kapitányságon, majd ezt követően fel fogja nyitni az ingatlant.

A bejelentő minden az adásvétellel és a bérleti szerződéssel kapcsolatos papírt bemutatott a helyszínen a rendőrnek. A r. őrm. jelentett a központnak, ami részletes jelentés írásra utasította. A r. őrm. továbbá megadta a szükséges jogi felvilágosítást a bejelentőnek, amit az megértett és tudomásul vett. A bejelentőt ellenőrizte a KIR-ben és a SIS-ben, abban nem szerepelt.

6) A panaszos gyanúsított kihallgatása 2015. július 28-án 22 óra 19 perctől 23 óra 23 percig tartott. A kihallgatás során a panaszos jogi képviselője csatolta a L. S-nek írt és általa átvett levelet, amelyben elállt a panaszos a szerződéstől, illetve csatolta a bejelentőnek írt, 2015. július 3-án kelt levelet, amelyben felszólította a bejelentőt, hogy 8 napon belül ürítse ki az ingatlant, illetve tájékoztatta, hogy amennyiben a fenti felszólításnak nem tesznek eleget, akkor 20.000 Ft-os havi használati díjat is felfog számítani addig, amíg nem biztosítják a birtokba vételt.

7) A bejelentő tanúkihallgatására 2015. július 28-án 20 óra 32 perctől 21 óra 17 percig került sor, ahol elmondta, hogy már 2015. július 25-én észlelte, hogy lecserélték a zárat.

8) A bejelentő feljelentését 2015. július 28-án 18 óra 58 perckor tette meg. Ebben előadta, hogy 2013. decemberében kötött szívességi lakáshasználati szerződést L. Á.-val, majd 2014. április 30-án lakásbérleti szerződést kötöttek 2015. december 1-ig. 2014. áprilisában jutott tudomásukra, hogy a lakást visszajegyzték a korábbi tulajdonosra. A felek között több eljárás is folyamatban van, az ingatlan pedig többször is át-, illetve visszajegyzésre került. 2015. július 15-e óta külföldön volt, pár napja értesült arról, hogy a panaszos lecserélte a zárat. Nem vette fel vele a kapcsolatot, mert vele semmilyen jogviszonyban sem áll. 11 órakor rendőri intézkedést kért, majd 14 óra 30 perckor visszament az ingatlanhoz. Akkor észlelte, hogy ismeretlenek viszik el a vagyontárgyait, ezért ismét rendőri intézkedést kért.

9) A rendőrség megküldte a 2013. december 13-án kelt szívességi lakáshasználati, és a 2014. április 30-án kelt bérleti szerződést, illetve az ugyanaznapra datált bérleti szerződés módosítási dokumentumot, mely szerint a bejelentő 2015. december 1-ig bérli az ingatlant.

A 2014. április 30-án kelt szerződés szerint az ingatlan kizárólagos tulajdonosa L. Á., aki bérbe adta a lakást a bejelentőnek. A szerződést a bejelentő és a L.Á. írta alá, illetve van rajta egy ügyvédi pecsét és aláírás, de az nem szabályszerű ellenjegyzés (hiányzik az „ellenjegyzem” kifejezés, illetve az iratból nem derül ki, hogy az ügyvéd vagy az irodája közreműködött-e az irat létrehozásában).

A módosítási iraton ezzel szemben csupán az ügyvédi iroda neve és az ügyvéd aláírása szerepel a tulajdonos nevével, míg a tulajdonos aláírása nem. Az iratból nem tűnik ki, hogy az ügyvéd mi alapján jogosult az irat aláírására a tulajdonos helyett.

A rendőrség megküldte továbbá a szívességi lakáshasználati megállapodást is, ami szerint a bejelentő L.Á-tól határozatlan időre ingyenesen használatra megkapta az ingatlant.

10) A rendőrség megküldte a nem hiteles tulajdoni lap másolatot is, ami szerint az intézkedés idején a panaszos volt az ingatlan tulajdonosa. Az iratból kitűnik továbbá, hogy 2014. április 7-től 2014. július 24-ig az ingatlan tulajdonosa a panaszos (II/6. pont), illetve a határozatokat több alkalommal fellebbezéssel, illetve 2015.01.30-i feljegyzés szerint bírósági jogorvoslati kérelemmel támadták meg.(III/8.)

11) T. T. r. hdgy. 2015. október 16-án kelt jelentésében előadta, hogy a 2015. július 28-án foganatosított intézkedés során a rendőrnek a panaszos elmondta, hogy korábban lezárta a lakást, a rendőrök a jogellenes cselekmény beszüntetésére hívták fel a panaszost, ő viszont továbbfolytatta a lakás kiürítését, ezért jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése miatt előállításra került.

A rendelkezésre álló adatok alapján a bejelentő jóhiszeműen birtokolta az ingatlant, hiszen nem tudott és kellő gondosság tanúsítása mellett sem tudhatott a látszattól eltérő való tényekről, miszerint az ingatlan birtoklása során L. Á. elvesztette a tulajdonosi jogállását, így nem volt jogosult a más tulajdonában álló ingatlan bérbeadására. A birtoklás tényét alátámasztotta a bejelentő életvitelszerű lakásban tartózkodása, személyes tárgyai jelenléte. Ezzel szemben a tulajdon jogosságát vizsgálni volt szükséges, melyet a helyszínen nem lehetett megnyugtató módon tisztázni, ezért az intézkedő rendőrök felszólították a panaszost, hogy a cselekményét fejezze be a tényállás tisztázásáig, mivel a „polgárjogi”² viszonyok tisztázatlansága miatt felmerülhet a magánlaksértés bűncselekmény elkövetésének gyanúja is.

A panaszos a kihallgatása során azzal védekezett, hogy a saját tulajdonába a saját kulcsával ment be. A r. hdgy. szerint ez az állítás megalapozatlan, mivel a korábbi rendőri jelentés rögzíti, hogy a zárt 2015. július 15-én lecserélték, ezzel kizárva a bejelentőt és családját. A r. hdgy megemlíti, hogy a panaszos ezt elismerte, s ezen magatartásával szemben a rendőrségnek hibaként rója fel, hogy meg sem kérdezték, hogy van-e hol aludnia.

A rendőrök a r. hdgy szerint jogszerűen jártak el, hiszen a nem hiteles tulajdoni lap önmagában nem igazolja annak jogosságát, hogy a bérlő a tárgyait a lakásból eltávolítsa. Szintén nem felel meg a valóságnak, hogy a lakásban életvitelszerűen senki sem lakott, a bejelentő előadása szerint a családjával ott élt, csak két hétre elmentek nyaralni.

A bejelentőnek a házkutatást követően átadták az új zár kulcsait, mivel ő az ingatlan birtokosa és a benne lévő tárgyak tulajdonosa, így visszaállították a bűncselekmény elkövetése előtti jogszerű állapotot.

12) A kapitányságvezető átirata annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a bejelentő feljelentésének jegyzőkönyvezését 18 óra 58 perckor kezdték meg, és 19 óra 30 perckor fejezték be, majd mivel magánindítvánnyal élt, 20 óra 32 perckor tanúként is meghallgatták, ami 21 óra 17 percig tartott. A panaszos gyanúsított kihallgatása 22 óra 19 perctől 23 óra 23 percig tartott, majd ezt követően került sor a bűnügyi nyilvántartásba vételére. Ezt követően 1 óra 7 perctől került sor a lefoglalt tárgyak jegyzőkönyvezésére, majd miután a hatóság szemlét kívánt végrehajtani a lakásban, de az átadott kulcsok nem nyitották azt, így időpontot egyeztettek a bejelentővel. Másnap 12 óra 50 perckor került sor a szemlére.

13) A kapitányságvezető 2015. december 8-i átiratában előadta, hogy a bejelentésekről kért hanganyagot nem tudja a Testület rendelkezésére bocsátani, mivel azt a BRFK Informatikai Főosztálynak tájékoztatása szerint törölték.

² helyesen polgári jogi

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A panaszos előadta, hogy a rendőrök házkutatást fogatosítottak, amelynek során a zárat kicserélték és a kulcsot a bérlőként fellépő személynek átadták.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrök helyszíni szemlét fogatosítottak, és mivel a panaszostól lefoglalt kulcs nem nyitotta a zárat, másnap leszerelték a zárat és a kulcsot átadták a bérlőnek.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlítás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek alapján a Testület csupán a rendőrök Rtv. IV-VI. fejezete szerinti intézkedéseinek vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, így a Be. szerinti helyszíni szemle fogatosításának és a zárcserének a jogszerűségét nem vizsgálhatja.

A panasznak a helyszíni szemlét (a panaszos előadása szerint házkutatást) érintő részében a Testület a hatáskörének hiányát állapította meg.

A Testület ugyanakkor a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálta, hogy keletkezett-e a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége, és ennek mennyiben tett eleget, illetve vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét is.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát és a VI. cikkben rögzített magánlakás sérthetlenségéhez való jogát az alábbiak szerint.

1) A rendőrök intézkedési kötelezettsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tényt, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 121. pontja, 166.§ (1) bekezdése szerint a magánlaksértés szabálysértést követi el az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 221.§ rendelkezik a fenti cselekmény bűncselekmény alakzatáról. [(1) Aki más lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével bemegy, illetve ott bent marad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakó vagy azzal rendelkező akarata ellenére vagy megtévesztéssel

- a) éjjel,
- b) fegyveresen,
- c) felfegyverkezve vagy
- d) csoportosan

bemegy, vagy ott bent marad.

(3) Aki mást megakadályoz abban, hogy lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen,

- a) ha az (1) bekezdésben meghatározott módon követi el, az (1) bekezdés szerint,
- b) ha a (2) bekezdésben meghatározott módon követi el, a (2) bekezdés szerint

büntetendő.

(4) A büntetés büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a (2) bekezdésben meghatározott módon követik el.]

A magánlaksértésnek mind a szabálysértési, mind a bűncselekményi alakzatának elkövetői csak magánindítványra büntetendők.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-

e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

a) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentés érkezett a rendőrkapitányságra egy ingatlan feltöréséről.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy az érintett ingatlanban tartózkodó személyek valamelyike a magánlaksértés szabálysértését vagy bűncselekményét követi el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mind ezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A rendőrök segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdése rendezi, eszerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A rendőri jelentések szerint a magát bérlőként azonosító bejelentő két alkalommal tett aznap bejelentést és kért rendőri segítséget. Mindkét alkalommal azonos járőr intézkedett.

Első alkalommal elmondta, hogy a lakást jelenleg bérlő (felmutatta a 2015. december 1-jéig hatályos bérleti szerződést) L. Á.-tól. Elmondta, hogy a lakást L. Á. a panaszostól vette meg a lakást 2013-ban, a lakás át is lett írva L. Á. nevére, ekkor állapodott meg vele a lakás bérléséről. Elmondta, hogy a földhivatal később észlelte, hogy a lakás eladása nem volt jogszerű, emiatt a földhivatal visszaírta az ingatlant a panaszos nevére. Elmondta továbbá, hogy a panaszos azóta próbálja a lakást visszaszerezni, hogy újra a nevében van, és már ki is lett fizetve a vételár neki. Az ügyel kapcsolatban per is van folyamatban.

A bejelentő minden, az adásvétellel és a bérleti szerződéssel kapcsolatos papírt bemutatott a helyszínen a rendőrnek, és elmondta, hogy külföldön volt és csak aznap észlelte, hogy a lakást valaki lelakatolta.

A második alkalommal a bejelentő fogadta a rendőröket, aki elmondta, hogy a lakást kinyitották és a személyes tárgyait onnan kipakolták. Elmondta, hogy a lakásban életvitelszerűen él, külföldön tartózkodott az elmúlt két hétben és aznap szembesült a történetekkel. Ezt követően a rendőrök felvették a kapcsolatot a panaszossal, aki a megbízott munkatársaival a lakásban található értékeket pakolta ki. Őt igazolásra szólították fel, aminek eleget tett. A panaszost tájékoztatták az intézkedés okáról, miszerint D. L. L. korábban már kért rendőri intézkedést a leláncolt, zárcserélt lakásajtó miatt. Ezt követően a panaszos kérte, hogy az intézkedés a továbbiakban a folyosón folytatódjon, ennek eleget tettek a rendőrök. Elmondta, hogy a lakás az ő tulajdona, aminek igazolására átadott egy nem hiteles, 2015. július 20-án kiállított tulajdoni lapot, ami szerint 1/1 tulajdonosa az ingatlan. Továbbá az állt a lapon, hogy a földhivatal döntése ellen L. Á. egy fellebbezést nyújtott be. A bírósági irat szerint a bíróság a fellebbezést elutasította. A rendőri jelentés szerint a helyszínen szerzett információk alapján a panaszos nem tudta hitelt érdemlően igazolni, hogy ő az ingatlan tulajdonosa.

Ezt követően igazoltatták a helyszínen lévő többi személyt, majd felvették a kapcsolatot a csoportvezetővel. Ezután a rendőrök felszólították a panaszost, hogy cselekményével megvalósítja a magánlaksértés bűncselekményét és azzal hagyjon fel. A panaszos ennek nem tett eleget, ezért ismételt felszólításokat követően jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt előállították.

A rendőrség megküldte a bejelentő által felmutatott bérleti szerződést, ami szerint az ingatlan kizárólagos tulajdonosa L. Á., aki a bérbeadta a lakást a bejelentőnek. A szerződést a bejelentő és a L.Á. írta alá, illetve van rajta egy ügyvédi pecsét és aláírás, de az nem szabályszerű ellenjegyzés (hiányzik az „ellenjegyzem” kifejezés, illetve az iratból nem derül ki, hogy az ügyvéd vagy az irodája közreműködött-e az irat létrehozásában).

A jelentés szerint³ a bejelentő a módosítást is felmutatta, hiszen később a kihallgatása során ezt csatolta a rendőrség számára. A módosítási iraton csupán az ügyvédi iroda neve és az ügyvéd aláírása szerepel a tulajdonos nevével, míg a tulajdonos aláírása nem. Az iratból nem tűnik ki, hogy az ügyvéd mi alapján volt jogosult az irat aláírására a tulajdonos helyett.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos az intézkedés helyszínén átadta a nem hiteles tulajdoni lapot, amiből kitűnik, hogy 2014. április 7-től ő az ingatlan tulajdonosa (II/6. pont), illetve a határozatokat több alkalommal fellebbezéssel, illetve 2015.01.30-i feljegyzés szerint bírósági jogorvoslati kérelemmel támadták meg.(III/8.)

A fentiekből kitűnik, hogy a helyszínen egy polgári jogi ismereteket is megkövetelő helyzetet kellett megfelelően feltárnia a rendőrnek. A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az intézkedő rendőr csak részben tett eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének.

Az első intézkedése alkalmával a bejelentő átnyújtotta a bérleti szerződések másolatát (valószínűleg ugyanazokat az iratokat, amiket a feljelentéséhez is csatolt, mivel a helyszíni intézkedést követően a rendőrök bekísérték a feljelentés megtétele végett a kapitányságra.), amikből a rendőr arra a megállapításra jutott, hogy jogszerű használója az ingatlannak a bejelentő. Noha a bejelentő már ekkor elmondta, hogy az a személy, akitől az ingatlant bérelte 2014. április 30-tól, nem tulajdonosa már az ingatlannak, mivel a földhivatal a bejegyzést követően észlelte, hogy a tulajdonosi bejegyzése jogszerűtlen volt, ezért visszaállította az eredeti állapotot és az eredeti tulajdonos azóta is próbálja az ingatlan birtokát visszaszerezni. Ezen közlés ellenére a rendőr egyáltalán nem nyilatkozta a bejelentőt arról a kérdéssel, hogy mikor szerzett tudomást arról, hogy a bérbeadóként fellépő személy már nem tulajdonos, vagy hogy a bérleti szerződés aláírásakor tulajdonos volt-e (a szerződés szerint kizárólagos tulajdonosa az ingatlannak a bérbeadó, L.Á., így egyáltalán nem mellékes ennek a kérdésnek a tisztázása, figyelemmel arra, hogy használati jogokat bérleti szerződéssel csak tulajdonostól, vagy albérlés esetén másik bérlőtől lehet szerezni) vagy hogy a tulajdonosként fellépő panaszos felszólította-e a lakás kiürítésére. Ehelyett a rendőr csupán a fénymásolatban rendelkezésre álló szerződések alapján elfogadta, hogy a panaszos az ingatlan életvitelszerű használója, noha a lakcímkártyáján sem ez a cím állt⁴, illetve az átnyújtott okirat is láthatóan számos hiányossággal szenvedett:

- a bérleti szerződés ellenjegyzése nem volt szabályszerű

³ A jelentés bérleti szerződést említ, de azzal, hogy 2015. december 1-ig van hatályos szerződése, tehát nyilván a módosítást is fel kellett mutatnia a bejelentőnek, mivel az eredeti bérleti szerződés szerint csak 2015. május 1-ig tart a bérleti jogviszony.

⁴ Más lakáshasználati jogvitákkal kapcsolatos rendőri intézkedésekre vonatkozó panaszjelzőkben a rendőrség általában a lakcímkártya adataira hivatkozással dönt a jogszerűség, illetve az életvitelszerű ottlakás kérdésében. ld. a Testület 105/2012. (III. 21.) számú állásfoglalása, 196/2013. (VII. 3.) számú állásfoglalása.

- a bérleti szerződés módosításán pedig a bérbeadó aláírásánál csak az ügyvéd aláírása szerepel, ugyanakkor az iratból nem derül ki, hogy milyen felhatalmazás alapján írta alá a szerződést a bérbeadó helyett.

Ezen hiányosságok alapján a helyszínen fel kellett volna vetődnie a bérleti szerződés érvényességének a kérdésének is.

A második intézkedés alkalmával a rendőr e körben szintén nem nyilatkoztatta a bejelentőt, noha ekkor már birtokában volt a panaszos által átadott, 2014. július 20-i keltezésű teljes tulajdoni lap másolat és az a bírósági irat, ami szerint L.Á. tulajdonjog bejegyzése iránti keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasították. A tulajdoni lap másolatot viszont nem vett figyelembe a rendőr a tulajdonjog megállapítása kérdésében, mivel arra rá volt írva, hogy bizonyító erővel nem bír.

A Testület álláspontja szerint a rendőrtől elvárható, hogy tisztában legyen a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 195.-196.§-ban meghatározott közokirat, a teljes bizonyító erejű magánokirat és az egyszerű magánokirat fogalmával, különös figyelemmel arra, hogy azt a munkája során is alkalmaznia kell (ld. okirat-hamisításos büntetőjogi tényállások). Továbbá a Testület álláspontja szerint az is elvárható a rendőrtől, hogy azzal is tisztában legyen, hogy a földhivatal elektronikus hálózatán – lévén, hogy munkájuk során ezt is használják – keresztül lekérhető tulajdoni lapok közhiteles nyilvántartásokból adnak valós adatokat, de csak elektronikus formában bírnak közhiteles bizonyító erővel, nyomtatva nem, ezért szerepel az iraton a bizonyító erővel (mármint közhiteles bizonyító erővel) nem bír felirat. A bizonyító erejének egy ilyen iratnak gyakorlatilag megfelel bármely iratról készül másolat (pl. bérleti szerződés) bizonyító erejével, hiszen a teljes bizonyító erejű magánokiratokról készült másolatokat is csak akkor fogadja be a bíróság bizonyító erővel bíró iratként, ha azt a másik fél nem vitatja⁵, itt pedig a panaszos többször is jelezte a rendőri jelentés szerint, hogy a bejelentővel semmilyen jogviszonyban nem áll, és nem ismeri el bérlióként.

A Testület álláspontja szerint tehát mulasztott akkor a rendőr, amikor a panaszos által átnyújtott iratokról, azok szakszerű áttanulmányozása helyett, megállapította, hogy nem alkalmasak a tulajdonosi pozíció igazolására, különös figyelemmel arra a tényre, hogy egyrészt az első intézkedés során maga a bejelentő is úgy nyilatkozott, hogy a panaszos jelenleg a tulajdonos, másrészt pedig a panaszos lakcímkártyája szerint a panaszos bejelentett tartózkodási helye a kérdéses ingatlan.

A Testület álláspontja szerint a rendőrnek az intézkedés helyszínén az elérhető iratokat (bérleti szerződés, módosítás és a tulajdoni lap, bírósági irat) össze kellett volna néznie, amiből a helyszínen is egyértelműen megállapítható lett volna, hogy a panaszos 2014. április 7-én lett visszahelyezve a tulajdonosi pozícióba és a bejegyzést csak 2014. július 24-én törölték, tehát a bejelentő 2014. április 30-án nem köthetett érvényes bérleti szerződést, ezáltal pedig használati jogokat sem szerezhetett.

A rendőrség a válaszában hivatkozott arra, hogy a bejelentő jóhiszemű, életvitelszerű birtoklója volt az ingatlannak, hiszen kellő gondosság mellett sem tudhatott arról, hogy a bérbeadó tulajdonjoga megszűnt időközben, így megillette a házi jog védelme. Ez az érvelés – amellyel a rendőrség a bejelentő házi jogának védelmét eredezteti – a Testület álláspontja szerint nem helyt álló, hiszen egyrészt önmagában valamely ingatlan életvitelszerű birtoklása nem teszi a birtoklást jogszerűvé, az

⁵ Pp. **191. § (1)** Az eredeti okirat helyett annak hiteles vagy egyszerű másolatban való bemutatása is elegendő, ha ezt az ellenfél nem kifogásolja, és az eredeti okirat bemutatását a bíróság sem tartja szükségesnek. Ha azonban az eredeti okiratról készített okirat (másolat, felvétel, adathordozó útján készített okirat) a 195. vagy 196. §-ban meghatározott bizonyító erővel rendelkezik, az eredeti okirat bemutatására a felet az ellenbizonyítás keretén belül a 190. § (2) bekezdése szerint lehet kötelezni.

Pp. **197. § (1)** A magánokirat valódiságát csak akkor kell bizonyítani, ha azt az ellenfél kétségbe vonja, vagy a valódiság bizonyítását a bíróság szükségesnek találja.

önkéntes lakásfoglaló is életvitelszerűen lakik egy ingatlanban, birtokolja azt, másrészt a házijog büntetőjogi védelme csak azt a személyt illeti meg, akinek a használati jogcíme ugyan valamilyen okból megszűnt, de eredetileg a használat jogszerű volt pl. volt érvényes bérleti szerződése. (A EBH 2002.733. döntése szerint a „házijog, a büntetőjogi védelem a lakás tényleges használóját, birtokosát megilleti még abban az esetben is, ha a használat jogszerűsége a cselekmény elkövetésekor már megszűnt (természetesen abban az esetben, ha a használat eredetileg jogszerű volt).”)

Jelen esetben az iratok alapján megállapítható, hogy valóban volt a bejelentőnek olyan jogcíme, ami alapján a házijog védelme megillette volna, hiszen a szívességi lakáshasználata jogszerűen keletkezett és azóta is birtokban volt, ugyanakkor a rendőr a helyszínen ezt a tényt nem tárta fel. A jelentésében egyáltalán nem tesz említést a korábbi szívességi lakáshasználatról, csupán a bérleti szerződésre alapítja a jogszerű birtoklás megállapítását, aminek az érvényességét a fentiekben leírtak miatt már a helyszínen is kérdésesnek kellett volna tekinteni. A panaszos előadása szintén azt támasztja alá, hogy a rendőr nem nézte meg a bejelentő jogcímét igazoló iratokat.

Ráadásul a helyszíni megfelelő tényállás feltárása esetén azon ellentmondások is feltárhatóak lettek volna, amelyek későbbiekben a bejelentő tanúkihallgatási jegyzőkönyvből kitűnnek, hiszen állítása szerint életvitelszerűen a lakásban él a családjával, oda ennek ellenére még sincs bejelentkezve, már július 25-én észleli, hogy valaki lecserélte a zárat, ezért oda nem tud a családjával bemenni, mégis csak július 28-án értesíti erről a rendőrséget, noha elvileg abban a lakásban él. Továbbá jóhiszemű birtoklását az a későbbi – a feljelentésben és a vallomásaiban tett – előadásai is megkérdőjelezi, hogy kb. egy éve tudja, hogy más a tulajdonosa van az ingatlannak, aki azóta próbálja visszaszerezni az ingatlant, illetve 2014. áprilisában, amikor a bérleti szerződést kötötte, tudomása volt arról, hogy a tulajdon kérdésében vita van.

A Testület megállapításai szerint a rendőr az intézkedése során a 2015. január 15-én kiadott 29000/48208/2014.Ált. számú Közterületen szolgálatot teljesítő állomány részére a „birtokvita típusú” rendőri intézkedésre vonatkozó Módszertani útmutató előírásainak **csak részben tett eleget** a tényállás feltárása körében. Továbbá a rendőr tájékoztatásának ki kellett volna terjednie arra is, hogy a használat és a birtoklás kérdésének megítélése és a lakáskiürítésének elrendelése polgári bíróság hatáskörébe tartozó kérdés, ezért annak eldöntésére a rendőrség nem jogosult.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint mulasztott a rendőrség a helyszíni intézkedés során, így sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület a panaszos előállítása jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott.

A) A rendőrség az előállítás jogalapjaként a rendőrség az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontját jelölte meg.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbagyásra irányuló felszólítás után is folytatja [...].

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

a) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésében szabályozott jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség tényállását jelölte meg. A Szabs tv. 216. §-a szerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedik. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

b) Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

A Testület a fentiekben kifejtette, hogy a bérlőként fellépő bejelentő rendelkezett olyan jogcímmel, amely alapján megillette a házi jog büntetőjogi védelme, még a tulajdonossal szemben is, ez ugyan nem a rendőrség által hivatkozott bérleti szerződésen, hanem a korábbi lakáshasználati szerződés alapján állt fenn. Így a panaszos vonatkozásában valóban felmerülhetett a magánlaksértés bűncselekményi tényállásának lehetősége.

A rendőri jelentések szerint a rendőrök felszólították a magánlaksértés abbahagyására, ennek ellenére a panaszos folytatta a pakolást, majd rendőrök ismételten, már az előállítás és az előállítás jogalapjának megjelölésével szólították fel a panaszost, aki a magatartását továbbfolytatta, ezt követően egyeztettek a csoportvezetővel, majd ismét felszólították, hogy amennyiben ad egy kulcsot a bérlőnek, eltekintenek az előállítástól. A panaszos nem volt hajlandó kulcsot adni, ezért előállították. Ezzel szemben a panaszos előadása szerint a rendőrök sokáig telefonáltak, majd közölték, hogy vagy ad a panaszos egy kulcsot, vagy előállítják. A panaszos kérdésére nem tudták

megjelölni, hogy miért kellene egy ismeretlennek kulcsot adni, nem válaszoltak, ezért nem adott kulcsot, majd előállították. A rendőrök nem jelölték meg az intézkedés okát.

Az előadások közötti ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudta feloldani, ezért az eseményeket akörben nem tudta rekonstruálni, hogy a magatartás abbahagyására vonatkozó felszólítás, illetve az előállítás szakszerű (jogalap megjelölésével együtt történő) kilátásba helyezése megtörtént-e.

Az előadások csak abban a részben fedik egymást, hogy a rendőrök felszólították a panaszost, hogy adjon a bérlőnek kulcsot. Ezzel kapcsolatban megjegyzi a Testület, hogy polgárjogi szempontból ezzel cselekménnyel ugyan valóban megszűnt volna a jogsértő állapot, ugyanakkor a magánlaksértés bűncselekményi tényállása már a zárcserével és a bemenettel megvalósult, a kulcsátadással csupán a (3) fordulat szerinti jogsértő állapot szűnne meg, a cselekmény a (1) bekezdés szerinti tényállása már a bemenettel befejezett. Így a rendőrségnek az előállításra az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja, azaz bűncselekményi gyanú miatt is lehetősége lett volna, azonban erre a rendőrség egyáltalán nem hivatkozott az iratokban.

Tekintettel arra, hogy a felek előadása közötti ellentmondást a Testület nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy az előállítás jogalapja és arányossága kapcsán a panaszos személyi szabadsághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

B) Az előállítás időtartamának arányossága kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 óras (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 óras) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

Az előállításról szóló igazolás szerint 2015. július 28-án 16 óra 45 perctől 29-én 1 óra 30 percig tartott a panaszos előállítása. A rendőrségi iratok szerint a panaszost 18 óra 30 perckor adták át a T. K. r. főm-nak, a majd 18 óra 35 perckor helyezték el az előállító helyiségben. Ezt követően a bejelentő feljelentésének jegyzőkönyvezését 18 óra 58 perckor kezdték meg, és 19 óra 30 perckor fejezték be, majd mivel magánindítvánnyal élt 20 óra 32 perckor tanúként is meghallgatták, ami 21 óra 17 percig tartott. A panaszos gyanúsított kihallgatása 22 óra 19 perctől 23 óra 23 percig tartott, majd ezt követően került sor a bűnügyi nyilvántartásba vételére. Ezt követően 1 óra 7 perctől került sor a lefoglalt tárgyak jegyzőkönyvezésére, majd a panaszos szabadítására 1 óra 30 perckor. Ezután a hatóság helyszíni szemlét kívánt végrehajtani a lakásban 2 óra 19 perctől, de az átadott kulcsok nem nyitották azt, így új időpontot beszéltek meg a bejelentővel.

A Testület álláspontja szerint amennyiben a panaszos valóban felszólítás ellenére folytatta a pakolást, és kulcsot pedig nem adott, nem állt más olyan eszköz a rendőrség rendelkezésére a panaszos által megvalósított cselekmény jellegénél fogva, amellyel a továbbfolytatást megakadályozhatta volna. Ugyanakkor ez azt is jelenti, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerinti előállítás csupán addig tarthat, amíg a kérdéses szabálysértést megszakítják vele, illetve ameddig a szabálysértéssel kapcsolatban eljárási cselekményeket folytatnak.

A jelen esetben az iratokból kitűnik, hogy a rendőrök egyáltalán nem fogantatosítottak a panaszossal szemben olyan cselekményeket, amelyek a szabálysértéshez kötődtek. Az előállítás alatt csak a büntetőeljárással kapcsolatos cselekmények zajlottak, gyakorlatilag már ez a tény is megkérdőjelezi, hogy a rendőrök valóban a jogszerű engedetlenség továbbfolytatása miatt állították elő a panaszost, illetve hogy felé ilyen közlést tettek volna.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos szükségtelenül volt előállítva a 18 óra 35 perctől 1 óra 30 percig tartó időszak alatt, mivel vele szemben az előállítás okaként megjelölt cselekménnyel kapcsolatban semmilyen eljárási cselekményt nem fogantatosítottak. A rendőrség rendelkezésére álltak a panaszos személyi adatai, így idézhatték volna is a kapitányságra, amely kisebb jogkorlátozással járt volna.

A Testület álláspontja szerint tehát a rendőrség által megjelölt jogalapra tekintettel a panaszos előállítása nem megfelelt az arányosság követelményének, így ezáltal sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség az intézkedés során mulasztott a helyszíni intézkedés során, ugyanakkor az ellentmondó előadások miatt az előállítás jogalapja és arányossága körében a jogsérelem nem volt megállapítható. A rendőrség által megjelölt jogalapra figyelemmel az előállítás időtartama miatt sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelmek mértéke eléri azt a szintet, amely indokolttá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. május 5.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag